

25
M. JANSON

RAHUNNEL.

NAIDEND LASTELE

Nr 28

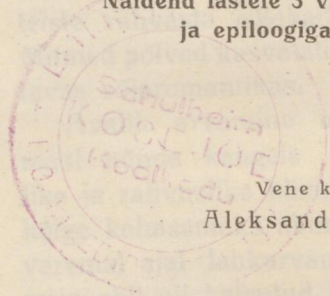
NOORUSMAA JUTUKIRJASTIK Nr. 15.

№ 50

Mihail Janson

RAHUINGEL

Näidend lastele 3 vaatuses proloogiga
ja epiloogiga-apoteosiga

Vene keelest
Aleksander Kaasik

M. Metsanurga saatesõna
Laulud komponeerind K. Lüdeke
K. Hoerschelmanni illustratsioonid

TALLINNAS — 1930
EESTI ÕPETAJATE LIIDU KIRJASTUS

NOORUMMA LUTUURISTIK N. 12.

Mihail Janson

RAHUNINGEL

J. RATASEPP'A TRÜKK — TALLINNAS

Lai t. 43. Tel. 32-61.

M. Ratasepp, Tallinn
Lai t. 43, tel. 32-61

TALLINNA — 1938
EESTI RAHUSLIK KIRJANDUS- JA AJAKIRJANDUSKESKUS

Saateks.

Kõik see, mis teoks saab, on enne olemas meie kujutlusis, meie mõtteis, meie elamuis. Kes korda saadab suuri tegusid, mõtleb neist enne, unistab neist, — samuti see, kes kavatseb roima.

Nii on see üksiku inimese ja rahvaste elus.

Maailmasõja, suurima katastroofi vastu inimkonna ajaloos, valmistati rahvaid kaua aega, imbutades neile mõtteid, kujutlusi ja elamusi teiste rahvaste allaheitmisest ja hävitamisest. Mitmed põlved kasvatati maast madalast uimastavas sõjaromantikas.

Avalik arvamine oli pea igal „kultuuri“maal nõnda kaugele arenend, et majanduslike ja rahvuslike küsimuste lahenduseks sõda kõige kohasemaks abinõuks pidas, samuti kui varem ajal lahkarvamisi usu-asjus verevalamise abil oli katsutud korraldada!

Sõja tarvilikkuse ja kasulikkuse mõte, mis levitati väikese kihi huvides kõrgema õiguse ja õigluse hilpudega ehitult, leidis tänuliku vastuvõtu-pinna väheteadlikes rahvahulkades, omandati arvustamata, vaimustuti sellest.

Rahvaste hinges oli 1914. a. suurim ajalooline roim küps, tarvis oli vaid väikest tõuget,

ja algas verevalamine, mille ohvriks langesid kümned miljonid inimesed, mille majanduslikuks tulemuseks olid Euroopa varemed. Loe-tagu läbi üks realistlik sõja-argipäeva romaan (näiteks Remarque'i „Lääne rindel muutuseta“) ja sellest peaks küllalt olema, et niisugust vahendit rahvusvaheliste tüliküsimuste lahendamiseks jäädavalt hukka mõista. Sõja romantika peaks pärast seda küll kõigi silmis olema muutunud hirmsaks painajaks, mis rõhub viletsusse langend rahvaid ja rahvakihte.

Aga ometi on maailm pärast hiiglakatastroofi uuesti relvastund ja kõik katsed sõjajõudude vähenduses kokkuleppele jõuda purunevad rahvaste vaenu, egoismi ja usaldamatuse vastu. Et uus sõda endisest hirmsam, hävitavam ja ohvririkkam saaks, selleks on leidlikumad vaimud rakendund kihvtgaaside ja muude tapavahendite valmistamises.

Aga juba on parim osa inimkonnast mobiilseerund sõdade ja relvastuste vastu. Juba on aland propaganda rahvaste vastastikuse vaenu ja hävitustahte vastu. Juba on aland rahu-aate kuulutamine nende poolt, kes usuvad inimuse ja vendsuse lõplikku võitu.

Et see kõrge aade kindlale pinnale oleks rajatud, on tarvis seda noorte hinges aegsasti kasvatada. On ju noorsugu kõigile kõrgeile ideile vastuvõtlik.

Muidugi, meie, väikerahvas ei kavatse kellegi vastu pealetungiretke, ei unista kellegi allaheitmisest ega orjastamisest. Sellepärast näib nagu ülearune olevat rahu-aadet jutlustada.

Siiski mitte. Meiegi peame rahu-aate levitamises teadlikud olema, seda jõudu mööda toetama ja propageerima.

Kas see rahu-aate istutamine ei nõrgesta meie noorsugu, ei kasvata meie rahvast allaheitlikuks naabrite pääletungi ja orjastamise katsete puhul?

Kui meie õpetame koolis ja kodus inimsust ja ligimese armastust, nagu see senigi sündind, siis ei tähenda see ega ole kunagi tähendand, et sissetungijale vargale või röövliile peame aralt alistuma ja talle lahkesti oma varanduse annetama.

Ei tohi meie rahu-aadet maailmas levitada aidates, nõrgestuda ega hooletuks jääda iseseisvuse kaitses. Peame kasvatama oma noorsoo kehaliselt tugevaks ja vaimliselt julgeks, et ta kaitsta ja säilitada suudaks seisukorda ja seisukohta, mis vabale rahvale kohane ja vääriline. Aga meie iseseisvus on paremini kindlustatud, kui naabrid meie ümber vähendavad relvastust, kui nad rahu-aatest läbi imbuvad, kui nad pääletungi teistele rahvastele lubamatuks röövretkeks hakkavad pidama.

See väike näidend tahab meie noorsoole piltlikult selgitada sõja mõttetut koledust, rahu-aate levitamise tarvilisust ja rahuliku, loova töö kõrget ideed. Siin on õnnestunud elavas, lastele arusaadavas ja lõbusas tegevustikus ütelda seda, mis pikis teoreetiliselt seletusis ei jääks noortele meele ega võidaks nende südameid. Meie arvult rohkes aga aate- ja kunstivaeses lastenäitekirjanduses on see M. Jansoniteos tähelepanuväärseks rikastuseks. Julgen seda näidendit tõsiselt soovitada noorsoo- ja koolipidustustel lavastamiseks, kus see lavatehniliselt üle jõu ei käi. Enesestki mõista oleks ettekande eel väga soovitatav lühike seletus Rahvasteliidust ja selle üritusist rahu-aate levitamises.

Ed. Hubel-Metsanurk.

* * *

„Elu on mõtte tulemus.“

Kui rahuidee ei ole kujunend inimkonna teadvuses vastuvaidlematu selgusega, kui ei ole kindlat veendumust sõja kuritegelikkusest, siis jäävad avatuks ukсед, mille kaudu ikka uuesti ja uuesti on võimalikud endahävitamise — hullumeelsuse sissetungimised.

Terve rea inimpõlvede mõte ja tundmused on kasvatatud mürkisisaldavate ideede saatuslikus ringis.

Kujutelm inimkonnast kui inimeste karjast, mis vajab juhtimist vägivallaga ja hirmuga, „rahvusest, kui üksiku rahva organiseeritud egoismist*) ja ainelise jõukuse, kui ülima hüve, kultus — need on ideed, mis on arenend lopsakalt raassiliste eelarvamuste atmosfääris, usulises sallimatuses, teiste rahvaste vastu avalduva umbusalduse ja usaldamatuse mürgises udus.

Need ideed tungisid alateadvusse ja seepärast ka kõigutamatusse „avalikku arvamusse,“ milline asub väljaspool valvel oleva teadvuse ja selle kriitika sfääri. Nende võim oli seda suurem, mida vormitumad, objektiveeritumad nad olid.

Nii toideti teadvust, aga tundmusi joodeti militarismi joovastava romantikaga. Sõja-

---

*) R. Tagore „Natsionalism.“

kangelaste ja lahingupiltide kultus oli juhtimas ajaloos, kuid seda toetati ka kirjandusega ja luulega ja teiste kunstiharudega. Igapäevases elus see üldine toon soojendati bravuursete sõjamarsside kõrvulukustava muusikaga, hiilgavate mundritega, toredate paraadidega ja vaatlustega.

See mis imeti emapiimaga, millega toideti mõtet ja joodeti tundmust, see, loomulikult, kujunes kriisi silmapilgul tegevaks jõuks.

Siiski nende ideede ja emotsioonide tarvitamine ilmasõja praktikas paljastas kõik nende kahjulikkuse, kuritegelikkuse ja hävitavuse.

Kõigi silme ees seisavad sõja koledad tulemused — majandus-, poliitika-, sotsiaal- ja hingeelu varemed.

Sõja romantika mõistis hukka masendav tõelisus — teotatud, äraantud inimelu, lõpmatutes piinades rippudes okastraadil, tuldpildujate leekides ja mürgiste gaaside pilvedes.

Ja ei ole, ja ei saagi olla, mingit kahtlust, et uus sõda oleks veelgi suurem kuritegeline hullumeelsus. Lõppeda ja vabiseda selle väljakannatamatudes piinades langeks osaks neile lastele, kelle päikeselised ja süütud näokesed nii rõõmsasti valgustavad meie elu.

Kas mitte selleks, et kriipsutada alla seda laste hirmsat saatust, täiskasvanud jätkavad nende ümbritsemist elu poolt hukka mõistetud hirmsate ideede sümboolidega, annetades neile mängukanne püsside, kahurite, tankide mudelite näol, harjutades neid paukudega, riietades sõjaliste lintidega ja ripatsitega? Kas ei lao vanemad laste õlgadele koormaid, millised osutusi liialt raskeiks nende isadele?

Mõõga tõstnud ja mõõga läbi hukkuval inimpõlvel lasub hiigla ülesanne — pingutada kõik jõud ja, liites südamed ja meeled, kujundada tuleviku avalik arvamus nii, et edespidi kunagi vastastikuse hävitamise hullumeelsus ei võiks olla küsimuste lahendamise vahendiks.

Sõja läbi porri tallatud ideed kõiki inimesi ühendavate vendluse sidemete pühadusest, vaba inimelu absoluutsest, ülimast väärtusest, vajavad uuesti elustamist nende tähenduse täies suuruses.

Kinnituses teadvusse ja elustudes elus nad avavad teed:

rahvaste vastastikkuseks armastuseks ja austuseks, raassiliste eelarvamuste pimeduses kinnisilmi eksimise asemel;

vennalikuks mõistmiseks ja hääsoovlikkuseks teiste rahvuste vastu, tõrjudes kahtlustamise ja umbusalduse;

laialdaseks kannatlikkuseks kitsa enese-armastusliku fanatismi asemel;

rahuliku naabruse ja terve ühistegevuse elustamiseks maailma majanduse ehitamisel, hüljates üksikute rahvuste roimarliku ahnuse.

Olgu noorsoo ideaaliks mitte ainult füüsiline tugevus vaid ka moraalne jõud, mida annab:

„vabadus kõigist majanduslikest sidemeist, mittemüüdavus, mehine ükskõiksus igasuguste kaotuste puhul,“*) vastukaaluks „kuldvasika“ kultusele, hinge ja ihu häbistavale kujutelmale rikkusest, kui ülimast hüvest;

teadlik enesedistsipliin, mis valdab kõik vaimuanded ja allutab need karskele juhtimisele kõrgemate sihtide saavutamiseks;

*) Prof. William James. „Usulise katse mitmekesisus.“

„kangelaslik tung, olla valmis alalisiks moraalseiks võitlusiks,“ *) sõjaliste kangelaste ja lahingupiltide kultuse asemel.

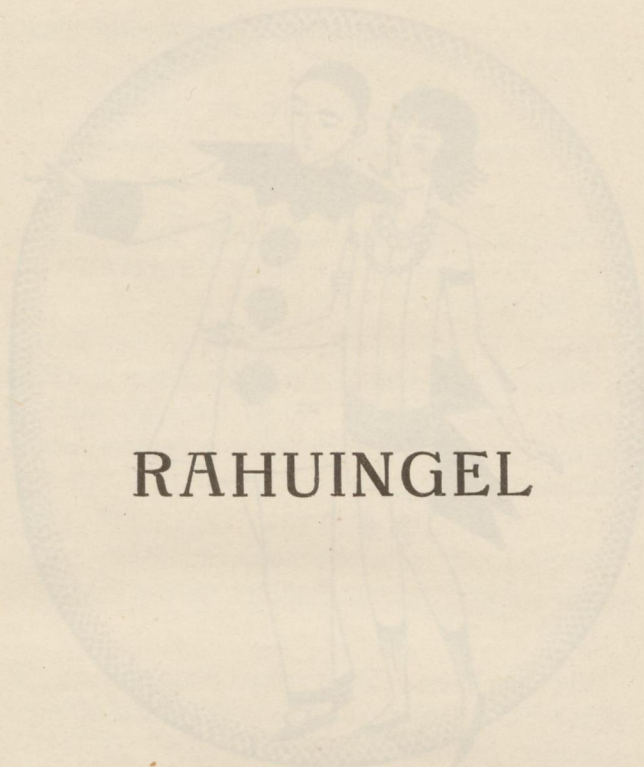
Sellised on õilsad ülesanded ja nendega võrreldes ärgu näigu liiga tühisena ja väiksena eelpool järgnev lastenäidend. See on põhjendatud tahtega anda lastele võimalust elada, olgugi ainult selle lavastamisel, rahu ja rahvaste vennluse tervete ideedega, ülimate püüete heroismiga. Näidendi väärtus — väike osake üldiste püüete summas, mis rakendatud suure sihi saavutamiseks. Algame lastetoaga, klassiruumiga, koolinäidendiga, pidades meeles, et „elu on mõtte tulemus.“

Tallinnas,
märts 1930

Autor.

---

*) Prof. William James. „Usulise katse mitmekesisus“.

RAHUINGEL

Pratoc

Esimele jii

(Lestanda. Pannani pait masta 1911 ja velle pu-
ras vaka tooli. Kappi mangiastada. Pannani jii
vaka pingu ja hiiastada ja masta riihi jii
vaka jiiastada ja masta riihi jiiastada.)

Proloog.

Esimene pilt.

Lastetuba. Pahemal pool lihtne laud ja selle juures kaks tooli. Kapp mänguasjadega. Paremat kätt väike pingike või lastetool ja madalal riulil tütarlapse nukud ja mänguasjad.

Näitelava vähe aega tühi. Siis jooksevad paremalt poolt lavale 2 poissi ja 1 tüdruk.

Lapsed koos:

Hakkame mängima. Mängime midagi!

Maimu:

Mängime nukkudega. Teie tulete meile külla. Meie tantsime teile ja siis valmistame teile õhtusöögi.

Enno:

Noh. Sina alati oma nukkudega ja külastega. Küll on igav. Plikad mängigu nukkudega. Tead Ilmar, hakkame mängima sõda. See on lõbus.

Ilmar:

Hakkame! Jaotame sõdurid. Mina võtan omale neegrid ja sina hakkad mind vallutama.

Enno:

See on tore. Mina olen ülemjuhataja ja minul on kahurid, aeroplaanid. Meie pillume pomme.

Ilmar:

Aga kui sinu sõdurid satuvad meile vangi, siis meie praeme ja sööme nad.

(Hakkavad laual jaotama mängusõdureid).

Maimu:

(korraldades nukke).

Milline rumalus. Nüüd ei ole ju kuski

enam inimsööjaid. Ja neegrid ei ole sugugi halvad. Lugesin neist raamatus ja nägin kinos. Ja üldse on sõjamäng kole rumal.

Enno:

Noh, vaiki juba, ole hää. Tead sina ka midagi. Kõik plikad on pööraselt arad.

Ilmar:

Kui meie, mehed, ei sõdiks, mis saaks teist? Vaenlased tuleksid ja tapaksid kõik.

Maimu:

Küll on rumalusi. Mingisuguseid vaenlasi ei ole meil.

Ilmar:

Enno, jäta ta. Hakkame mängima.

Enno:

Hakkame. Alul mina teen aeroplaanil luurekäigu ja siis pillun pomme sinu neegrite külle. Pr-r-r. See on minu aeroplaan. Bum, bum. Pommid lõhkesid hästi. Ha-ha-ha, vaata kuis langes maju ja inimesi.

Ilmar:

Ei tee viga. Meie alustame kohe teie tulistamist. Pu . . . pu . . . bah, bah. . . Vaata kuis langevad sinu omad.

Enno:

Ilmar, nii ei tohi, sa viskad korraga liiga palju kuule. See on autu. Nii ei või.

Ilmar:

Sõjas võib kõik. Trah — trah, bum, bum. Võib toimida autult, petta, olla kaval, õiglustetu, ainult et võita.

Enno:

Aga kui sina nii toimid, siis vaat' sulle. . . (haarab kepi ja hakkab peksma Ilmari sõdureid).

Ilmar:

Enno, ei tohi. . . See ei ole mäng. Näed kui palju sõdureid sa mul purustasid. Kas kuuled. . . Ah nii. . . No vaata siis. . . (Hakkavad kaklema).

Maimu:

Noh, nüüd mängisite! Ema, emakene. Poisid kisuvad jällegi!

(Ilmub ema).

Ema:

Lapsed, Ilmar, Enno, kas teil pole häbi! (Poisid lähevad koost süüdlaselt). Mis teil siin on?

Ilmar:

Enno hakkas purustama minu sõdureid. . .

Enno:

Meie mängisime sõda ja tema hakkas va-
lesti laskma. . .

Ema:

Jällegi mängisite sõda. . . Ja alati areneb
see teil kakluseks. Tõesti, tuleb hävitada see
toores mäng ja sõdurid ja ka sõda ise. . .
Kuis peaksin seletama teile, et see on halb, et
sõda tuleb hävitada? . . Aga vaat' mis, ma
katsun jutustada teile muinasjutu. . . Läheme!

Lapsed:

1. Ah kui hää.
2. Kas on huvitav jutt?
3. See on tore!

(Lähevad).

E s r i e.

Teine pilt.

Avastseen pime. Keskel, tagapool, näha grupp,
mis koostub emast ja kolmest lapsest. Need kuula-
vad tähelepanelikult.

Ema:

Nii siis, vaat' mis juhtus lastetoas pärast
teie äraminekut. Sõdurid lamasid põrandal
hunikus, nagu teie nad jätsite. Nukud istusid
korralikult riiulil, kui korraga kuuldusid hää-
led. . .

(Gruppi valgustav valgus kaob pikkamisi. Avastseen valgustatakse järk-järgult täiesti. Pahemalt paistab rühm korratuses lamavaid sõdureid. Paremalt istuvad nukukesed uhkelt põrandal ja riivil. Mitmesugused mänguasjad seisavad ja lamavad. Kuni valgus suureneb, hoiavad kõik täielise liikumatuse. Siis näha nõrka liikumist sõdurite hulgas. Kuuldub hoi-geid. Nukud hakkavad pööritama silmi).

I sõdur:

Oi, oi kuis valutab pää!

II sõdur:

Ah, mis on minu käega?

III sõdur:

Minult on kistud jalg ja ma ei saa kõn-
dida. Ah kuis. . . oi, oi. . .

IV sõdur:

Mina ei saa tõsta pääd.

V sõdur:

Mina võin roomata ainult kätel.

VI sõdur:

Vaadake, mis on tehtud nendega. Neid on
lihtsalt purustatud tükkideks. Võib olla on
sää! veel elusaid. Aidake! . .

I nukk:

Kes hüüab sää! appi? Kas kuulete?

II nukk:

Jah, ka mulle näis, et keegi hoigab ja karjub.

III nukk:

Need on õnnetud sõdurikesed, keda haavati tänases lahingus.

IV nukk:

Aga neid vaja ju aidata.

V nukk:

Aga mingem kiiremini ja aidakem vaese-kesi.

VI nukk:

Jah, läheme kiiremini.

(Kõik tõusevad ja lähevad sõdurite poole. Aitavad neil tõusta. Toetavad neid ja nende abil tõstavad ja kannavad rambile ligemale ühe või kaks haavatut. Selle aja jooksul kuulduv katkelisi hüüdeid „Ah vaeseke“; „oi kui valus“; „minul ei liigu käsi“; „näete, kui kole välimus“; „mina ei jaksa seista“; „ah, temal ei seisa pää“ jne. Kui sõdurite ja nukkude rühmitused on asendund, vaatlevad sõdurid üksteist ja kuulduv küsimusi: „Kus on siis meie komander?“; „Kes on näind meie vahvat päalikut?“; „Lipumees, kus on meie seersant?“).

Lipumees:

Ma nägin teda ees, kui kukkusin oma lipuga.

Sõdur pasunaga:

Mina nägin teda hiljem, ta seisis veel omal kohal, mõõk käes, kui korraga tuli nagu hirmus maru. Mind heideti pikali ja visati kõrvale ja siis ma juba enam ei näind teda.

Nukk Lolo:

Ah, on ta tõesti hukkund, minu hää seersant. Mina ei ela seda üle. Ei või kujutella, et ei saa teda enam näha. (Nutab).

I sõdur:

Vaja otsida teda.

II sõdur:

Vaadake sinna pimedasse nurka.

III sõdur:

Võib olla on tema jäänd millegi alla.

(Kaks nukku ja sõdurit suunduvad nurka, siis kuulduv hääli :)

1. Tema on siin.
2. See on tema.
3. Ta on surnud.

Lolo:

Ah, mina aimasin seda. Ka mina suren...
(Laskub põrandale).

Hääli nurgast:

1. Ei, ta elab.
2. Ja ei ole haavatudki.

3. Vististi ainult pörutatud.
4. Aidake tal tõusta.
2. No vaat' temal on parem.
3. Mingem teiste juure.
1. Toetuge minule, tugevamini.

L o l o :

(tõuseb põrandalt ja sööstub vastu).

Kas olete tõesti elus, vahva seersant? Ah milline õnn! Olen meeletu rõõmust!

S e e r s a n t :

Armuline. . . Mul on selline õnn ja suurim rõõm näha, et Teie arvasite hääks huvituda minu väärtusetust isikust.

L o l o :

Ah, jätkke nüüd. . .

S e e r s a n t :

Tõsi, olen endast ära, õnnest. Õigust ütelda, olen alati vaadelnud Teid kaugelt. Aga olles paigutatud teisele kohale, ei võind unistadagi Teile lähenemisest.

L o l o :

Ütelge, kas kannatate väga?

S e e r s a n t :

Oo rahustuge. . . Teie tähelepanelikkus parandab ka surmavad haavad. (Lähevad kõrvale, jätkates kõnelust).

(Samal ajal nukk Ly, kes kõige elavamalt on hoolitsend haavatuid, kummardub ühele ja räägib).

Ly:

Vaeseke, vaeseke, temal on mõlemad jalad murtud ja ta ei saa kunagi enam seista nii sirgesti ja kindlasti kui senini. Ei, tõesti tuleb lõpetada see hirmus sõda. Mõtelge ainult, kui palju kannatusi ta toob kõigile.

Pierrot:

Teil on õigus. See on nii hirmus, nii mõttetetu ja hullumeelne: tappa, haavata, piinata üksteist. . .

I sõdur:

No, no, mis sa säääl veel. Muidugi, kunagi ei ole sõdind, püssi pole näindki, aga siiski: „hirmus“ ja „mõttetetu“.

II sõdur:

Õigus. Vaiki ja tea, et istuksid edesi daamidega. Kus mul veel asjamees!

III sõdur:

Meie sõdime, kannatame, aga tema istub kodus ja tunneb hirmu.

Pierrot:

Lubage, härrad, ma ei tahtnud sugugi. . .

N u k k T i i u :

Ja muidugi õigus, parem vaikige. Siin vaesed sõdurikesed vaevlevad nii ja teie tulete tundmustega.

L y :

Ei Tiiu, oota ometi, las' ta kõneleb. Meie peame tingimata midagi välja mõtlema ja tegema sõja lõpetamiseks. Kõnelege Pierrot, soovitage midagi.

P i e r r o t :

(toetatud tema tählpänekust).

Teate härrad, hiljuti meie Maimuga läksime kabinetti. . .

T i i u :

Ütle parem, et tema tassis sinu sinna kaenlas. Ah sa hoopleja!

P i e r r o t :

Igal juhul mina olin kabinetis, Tiiu, kus Teie ei käi, ja istusin õige kaua leentoolis. Ja sääl kuulsin mina väga tähtsa kõneluse poliitikat. Maimu isa rääkis teisele herrale, et on loodud Rahvasteliit ja et sõda enam kunagi ei tule.

N u k u d :

1. Ah kui tore!
2. Ilus!
3. On see tõesti tõsi?

Sõdur:

Oota ainult. Sellest ei tule midagi välja.

Ly:

Ei, tuleb küll. Olen veendund ses. Ja teate, kui inimesed on juba selle kätte võtnud, siis tuleb ka meil asuda tööle. Meie asutame ka seltsi ja püüame saavutada, et ei tehtaks enam ei kahureid, ei pomme, ei püsse. . . Ja et õpetataks sõdureid ehitama maju ja masinaid, aga mitte marssima lauldes ja tapma.

Tiiu:

Mis sa küll välja mõtled. Kui meie ka asutame seltsi, kes sellest midagi teab, ja kes võtab meid kuulda?

Ly:

Saavad teada. . . Olen valmis lendama ümber terve maailma, et aidata vaeseid sõdureid.

Tiiu:

Kuhu sa lähed tervesse maailma, neis kingakestes ja selles õhukeses kleidikeses ja päälegi üksinda. Istud esimesele kännule ja hakkad nutma.

Ly:

Ei hakka nutma. Ja lähen. . . üksi, ja olugi et üksi . . . Mina ei karda!

Pierrot:

Lubage, lubage, madame. . . Miks siis üksi?
Olen valmis saatma Teid. Õnneks ongi siin
lennuk. Võime istuda sellesse ja lennata
kas või kohe.

Sõdurid ja nukud.

1. See oleks hää.
2. Võib olla õnnestubki see.
3. Sõitke, kõnelge kõigile, et meie otsus-
tasime kindlasti nõuda sõja lõpetamist.
4. Õnnelikku teed!
5. Hääd teed!

Lolo:

(jookseb juure).

Ah, kas teie tõesti sõidate? . . . Kui vapper
olete Teie, Ly! Oodake, ma kaunistan Teid
kalli kaelakeega, millise kinkis mulle Maimu
ise. Usun, see toob õnne Teile ja edu suurele
ettevõttele. (Paneb kaelakee Ly'le kaela).

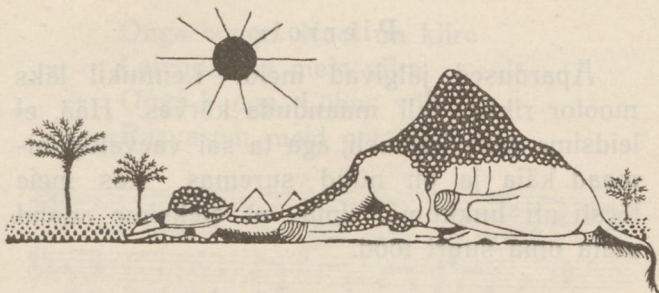
Hääli:

1. Andke lennuk.
2. Sõitke ette.
3. Pane mootor käima.

(Mootor müriseb ja selle mürina ja nukkude ja
sõdurite lahkumishüüete saatel langeb

e e s r i i e).

Esimene vaatus.

Kõrb, üksikuid palme. Paremalt pool lamab kaamel.
Pierrot veab nõorist, püüdes tõsta teda jalule.

Pierrot:

No, tõuse siis, tõuse ometi.

Ly:

Noh, kallid kaamel, noh, ole hääd, tõuse
(silitab kaela).

Pierrot:

Ei. Tema ei saa enam tõusta. Meil tuleb
minna jala.

Ly:

Aga mina ei saa enam käia, minu jalad on
täiesti hõõrutud kõrve tulisest liivast. Ja kan-
natan janu.

Pierrot:

Äpardused jälgivad meid. Lennukil läks mootor rikke, tuli maanduda kõrves. Hää, et leidsime selle kaameli, aga ta sai vaevalt poolmaad käia ja on nüüd suremas. Kas meie tõesti nii hukkume, ilma, et oleksime saand alata oma suurt tööd.

Ly:

Ei, ei . . . Töö tuleb alata ja lõpetada. Kogun terve jõu ja meie läheme jalgsi esimese elamuni. Usun, et meid ootab edu. See on ainult meie jõudude esimene katsumine. Läheme, Pierrot! (Katsub tõusta, kuid langeb. Pierrot toetab teda).

Pierrot:

Vaeseke, kas Teie tõesti ei või käia! Ah, kust saaksin vett, et joota teda!

(Kaugelt kuulda suure trummi mürin, mis läheneb).

Pierrot:

Mis see on? Kas tõesti pääsmine? Ly, Ly'ke, kas kuulete? Oleme päästetud! Tema ei kuule midagi! Nähtavasti minestus. Aidake! Aidake!

(Ilmuvad joostes neegrid-sõdurid. Laulavad, raputades piike:)

Onga-bonga. Küll on löögid.

Kõigist mustemad on neegrid.

Sõjakad me nagu lõvid,

Vaenlased kõik pakku panid.

Onga-bonga. Nool on kiire
Laiendamas meie piire.
Onga-bonga. Lõbus võit.
Rasvasem meid ootab toit.

(Laulu lõpetades tulevad lähemale avanastseenile ja märkavad Pierrot'd ja Lyd. Tehes sõjakisa ümbritsevad neid ja vehivad piikidega.)

L y :

Ah, Pierrot, kui mustad ja hirmsad nad on!
On's nad värvitud või? Oi, oi kui hirmsad!

I neeger:

Ah, ah, ha, kui valged! Millega nad on
kokku määritud?

II neeger:

Oota ma katsun (teeb sõrme süljega märjaks ja
tahab puudutada Ly pöske).

L y :

Ai, ai, ai! Ta määrib mind oma jälgi süljega!

Pierrot:

Kuulge, neeger, kuis Teie julgete . . . Häbe-
matu!

II neeger:

(vehib kätega)

U-u, u-u (ulub).

III neeger:

(kutsub seltsimehe kõrvale)

Kas nägid milline kaelakee on sellel suhk-
rusel tüdrukul?

IV neeger:

Nägin ja leian, et minu kaelas oleks see
veelgi ilusam.

III neeger:

Noh, hää, meie jaotame selle pooleks. Poole
saad sina, aga poole kingin oma mustale
mõrsjale.

IV neeger:

Aga kuidas see kätte saada?

III neeger:

Väga lihtsalt. Meie läheme ligemale. Mina
nagu kogemata tõukan sind ja sina kukkudes
kisud temalt selle kaelakee.

IV neeger:

Väga hää, läheme. (Lähenevad vange vaatle-
vale neegrite rühmale).

Paks neeger:

(kõneleb peenikese ja magusa häälega)

Ah, milline magus plikake (Katsub Ly käekesi)
ja isegi natuke rasvane. Küll saab maitsva prae!

Ly:

Pierrot, Pierrot, mis ta kõneleb? Kas nad tõesti meid ära söövad?

Pierrot:

Ei, muidugi mitte. Ärge mõtelge seda, Ly. Mõtelge parem meie suurest ülesandest. Usume, et meiega ei juhtu midagi halba nii kaua, kuni meie pole lõpetand tööd, millele pühendasime oma elu.

(Samal ajal kaks neegrit, kes otsustasid varastada kaelakee, hiilivad seljatagant, üks tõukab teist ja see kohmakalt langedes haavab oma piigiga paksu neegrit).

Paks neeger:

(kukkudes ja eemale roomates)

Ah, ai! Mis see on? Mind tahetakse tappa. Ai, mina olen haavatud, mul jookseb veri . . .

(Tema juure jooksevad teised, tõstavad üles ja kannavad ära. Lavale jookseb käskjalg ja karjub:)

Käskjalg:

Kuningas . . . Kuningas tuleb!

(Neegrid seisavad reas ja tervitavad kuningat. Tema on juba õige vana aga rietatud frandina — kraes ja mansettides, jumperis).

Kuningas:

Tervist, mu armsad, tervist. Mis teil siin on?

I neeger:

Püüdsime vange, sinule lõbuks.

Pierrot:

Meie ei ole sugugi vangid, vaid tulime omal algatusel Teie kuningliku kõrguse juure.

Kuningas:

Aa, väga rõõmustav. Väga rõõmustav. Mis tõite siis minule kingituseks? Oleks huvitav vaadata.

Pierrot:

(endamisi)

Kingitused? Ma ei mõelnud üldse kingitustest . . . Mis nüüd teha?

Ly:

Jah, Teie kõrgus, meie tõime Teile imeilusaid kinke. Näete, lubage annetada Teile see kaunis kaelakee Teie abikaasa jaoks.

Kuningas:

Abikaasale? . . . Päris kena kaelakee. Ainult mis jaoks abikaasale? Meie paneme selle ise oma kuningliku kaela ümber. (teeb seda). Päris kenakene kaelakee. Tänan. (Pierrot'le) Aga Sina oled vist kokk, kui sul on sarnane müts. Siis teen sinu meie ülemkokaks. Vaatame kuis sa keedad . . .

Pierrot:

Teie kõrgus, mina ei ole kokk. Mina tuln sõja asjus. Olen Pierrot . . .

Kuningas:

Ah? Pierrot? Mis Pierrot? Sõda? Milline sõda?

(Jooksevad sisse 2 neegrit ja langevad põlvili kuninga ette).

I neeger:

Kuningas . . . Hirmus sõnum! . . .

Kuningas:

Ah? Mis? Sõda? Kes tungib meie kallale?

II neeger.

Hirmus, kole elukas . . . näe, sää!

I neeger:

Niisugused tiivad . . . Ta matab meid kõiki oma tiibadega.

II neeger:

Ja läikivad silmad . . . (Kõiki haarab hirm)

Kuningas:

Ja ta tungib teile kallale? Kuidas Teie julgusite joosta siis? Nüüd ta lendab siia . . . (Neegrid koguvad hunnikusse, peidavad üksteise taha).

Ly:

Pierrot, nad kõnelevad ju meie lennukist.

Pierrot:

Hurraa! (kuningale) Teie kõrgus, ärge suvatsege muretseda, see on minu lennuk, aeroplaan.

Kuningas:

Ran-ran?

Pierrot:

No jah, säärane asi . . . Noh, vanker niisugune, sõiduriist . . . tiibadega. See on minu kingitus, annetan rõõmuga selle Teile ja Teie hakkate lendama sellega kõrves.

Kuningas:

Aha! See on kingitus. Tähendab Teie pole kokk. (Neegritele:) Noh, mis teie siis ehmatusite? Narrid niisugused . . . Minge kohe selle riistapuu järele, kuis oli ta nimi — ran . . . ran . . .

Pierrot:

Aeroplaan.

Kuningas:

No jah, nii — nii, mina ju ütlen. Noh, kiiresti! (Mõned neegrid lähevad). Aga mis teie siin lobisesite sõjast?

Ly:

Teie kõrgus, meie tulime Teile teatama, et nüüd enam sõda kunagi ei tule. Lihtsalt ei ole vaja sõdida . . . Noh, ma ei tea, kuis ütelda . . . On tarvilik, et kõik töotaksid, et meie ei hakka kunagi sõdima sellepärast, et see on nii kole. Ja kõikjal peab olema rahu . . . Las' ärgu tehtagu enam kahureid ja püsse . . . Aga sõdurid võivad töötada kodus . . . No, ma ei tea kuis ütelda veel . . . Pierrot, ütelge Teile neile.

Kuningas:

Noh, aga kuis siis olla, kui kuri vaenlane tungib meie maale?

(Neegrid astuvad lähemale, sirutavad kaelu ja kuulatavad.)

Pierrot:

Teie kõrgus, meie juba asutasime ühingu sõja kaotamiseks. Teil on ka tarvis kutsuda kokku naaber-kuningad ja asutada nendega samasugune selts. Aga kui keegi tahab sõdida, siis võib tema peale kaevata ja tema teab, et teda valjusti karistatakse.

I neeger:

Kuuled sa, sõja eest hakatakse karistama.

II neeger:

Sõda ei tule enam.

III neeger:

See valge kott räägib, et meie naabreist keegi enam ei tungi meie kallale.

IV neeger:

Siis pole ka meil vaja enam sõdida.

V neeger:

Vennad, neegrid. Purustame omad relvad. Milleks nad meile enam.

N e e g r i d :

(läbisegi)

1. Õigus õige!
2. Sõda ei ole vaja!
3. Murdke relvad puruks!

K u n i n g a s :

Tasa, tasa . . . Näen, et teie tahate kangesti lõpetada sõdimist ja hakata elama rahulikku elu. Olen ise ammu mõtelnud kuidas korraldada naabritega rahu. (Mõtetes) Aga vaja on kutsuda kõik naabrid ühisele nõupidamisele. On vaja kõnelda nendega, veenda neid. Aga kes suudab teha seda?

L y :

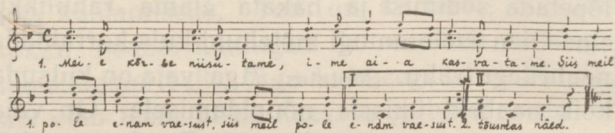
Meie, Teie kõrgus. Meie Pierrot'ga võime minna kas või kohe, kui Teie annate meile kaameli ja saatjad.

K u n i n g a s :

Väga häa. Mis siis, vaja katsuda. Ammu juba aeg jätta sõdimine ja hakata korraldama meie maid. (Neegreile) Minu mustad lapsed! Need valged võõramaalased lähevad homme meie saadikuna naabrite juure. Meie anname neile kaameleid ja paremad noormehed ja neid lähevad saatma neid. Aga nüüd korraldame rõõmsa peo. Hakkame laulma ja tantsima. (Kostavad suure trummi löögid. Neegrid plaksutavad käsi, tambivad taktis ja laulavad).

N e e g r i d :

Meie kõrve niisutame.
Imeia kasvatame.
Siis meil pole enam vaesust,
Maa meil' annab mitu lõikust
Datleid, leiba terved mäed.
Palme taeva tõusvat näed.

1. Mei e kõr ve niisu tame, i me ai a kas va ta me. Siis meil
1. po le e nam vaesust, siis meil po le e nam vaesust. 2. tõusvat näed.

E s r i i e .

Teine vaatus.

Ürgmets. Oksadel kiiguvad papagoid. Pahemal-pool, avanstseenile lähemal, suure puu all, kivil, istub üksiklane, süvenend sügavasse mõtlemisse.

Lühikese vaheaja järele ilmub puude tagant elevandi pää ja selle järele tulevad Pierrot ja Ly.

Pierrot:

Edesi, edesi. Nüüd ei ole enam kaugel.

Ly:

Elevandike ei taha enam minna. Läheme, Pierrot, ette ja vaatame ise, ehk näeme, mis segab teda minemisel.

Pierrot:

Parem ma lähen üksinda, võib olla on häda-ohklik. Mõni kiskja loom või madu võiks tulla meie kallale. Jääge, Ly, parem elevandi juure.

Ly:

Ei, ei. Läheme ühes. Mina ei või jätta Teid. Peame kõigile hädaohtudele ühes vastu minema.

Pierrot:

Tõesti oleks parem, kui jääksite. Elevant kaitseks Teid. Ah, vaadake, keegi istub sääli puu all.

Ly:

Keegi vanake, arvatavasti üksiklane. Peame minema tervitama teda ja paluma temalt õnnistust meie tööle tema kodumaal, Indias.

Pierrot:

Läheme.

Ly:

(näeb tiigrit)

Oi, Pierrot, tiiger! Tema hiilib meie poole. Ah, hüppab vist kohe. . .

Pierrot:

Mul ei ole relva, millega võiksin tõrjuda tagasi pääletungi. Peituge minu taha (varjab Ly).

Üksiklane:

(Sirutab käed tiigri suunas ja see laskub pikkamisi maha ja jääb lamavasse seisakusse).

Kaitsetuid kaitsevad võimsad jõud. Tulge lähemale. Ärge kartke. Suur ülesanne, mida teie teenite, kaitseb teid, samuti kuis teie kaitsete teisi. Mina tean, et teie lõite rahuliidu

Aafrika mustade vendade vahel ja tulite nüüd siia Indiasse, et siin ühendada vendi-indusid ja rajada kindel rahu alus. Olge mehised. Läheneb aeg, mil teilt nõutakse julgust ja kindlust. (Väga kaugelt kuulduv laulu „Indulane“). Siia tulakse. Peitke endid esialgu siis.

(Laul kuuldam. Ilmuvad indud-sõdurid. Sisse tulles kordavad terve laulu valjusti).

Top — top

Top — top

Indulane

Ärg sa pole.

Mis on sõda?

Elevandile sa istu

Ja siis võitlusesse astu.

Top — top

Top — top.

Vaenlased

Ainult samme

Kui on kuulnud

Pakku jooksvad,

Värisevad.

Hinge heitnud.

Top — top

Top — top.

1. Top . top . - - - In - du - la - ne ärg sa po - le. Mis on sõ - da? Mis on
sõ - da. Ele van - du - le. Ist - u - tu ja siis võit - lu - ses se as - tu. Top, top, - - -

Prints:

Väsisite, mu vaprad sõdurid. Aga meie tegime suure töö, petsime vaenlast. Möödusime kavalasti temast ja homme langeme ootamatult pääle, kui ta seda ei ootagi, ja sunnime ta lämbuma oma enda veres. Süütame põlema külad ja nende jumala vastiku templi. Nüüd puhake.

Relvur:

Suursugune prints, minu käskija, vaata siia. Puu all istub püha vanake, süvenend mõtlemisse.

Prints:

Milline õnn! Läheme tema juure paluma õnnistust.

(Prints ja sõdurid lähenevad üksiklasele ja kummaravad tema ees maani).

Prints:

Suvatse, püha isa, armulikult vaadata oma poegadele ja anna meile oma õnnistus.

Üksiklane:

Jumalate õnnistus on neile, kes käivad õiglast teed. On's teie teed õiglased, mu lapsed?

Üks päälikuist:

(sõjakalt)

O jah, meie käime õiglasi teid ja õige asja pärast. Meie kõik, esimesest viimaseni, van-

dusime hävitada Päikese jumala sõgedad kummardajad ja põletada nende templi, milles nad sooritavad mingeid arusaamatuid kombeid.

Sõdurite hääli:

1. Ja jah!
2. Vandusime!
3. Surma ja hukatust neile!
4. Hävitame nad!
5. Pühime maapinnalt!

Teine päälikuist:

Suur vanake, Sina eemaldusid metsadesse ja oled vististi palju aastaid andund vägitegudele ja mõtteile. Sina tead vist paremini, kuis peab austama jumalaid. Õpeta meid ja kinnita meie mehisust veriseks võitluseks nendega, kes palvetavad teisiti kui meie.

Üksiklane:

Teie ei eksind. Olen näind siin, kuis päike tuhandeid ja tuhandeid kordi tõusis, soojendades inimesi, kiskjaid ja puid, andes kõigile elu ja õnne. Tema õnnistas ühevõrra nii neid, kes kummardasid teda, nagu oskasid, ja ka neid, kes tapsid tema kummardajaid. Teie tahate, et õnnistaksin teid tapmisele ja vägivallale, aga siin palusid kaks võõramaalast minult õnnistust sõja hävitamise tööle. Kuulake neid.

(Ilmuvad Ly ja Pierrot).

L y:

Kaunis prints, meie kuulsime kõik, mis kõnelesite Teie ja Teie väepäälikud. On see tõesti tõsi? Kas tõesti tahate tappa neid, kes mõtlevad teisiti kui teie või palvetavad teisiti kui teie? Siis peate kõige enne tapma minu, sest mina mõtlen hoopis teisiti ja olen veendund, et sõda ei tohi olla.

Noh, mis siis, tapke mu!

P r i n t s:

Ei . . . mina . . . ma ei saa korraga tappa Teid . . . Teie olete nii ilus! Mina ei suuda näha Teis vaenlast. Meelsamini olen valmis armastama Teid.

L y:

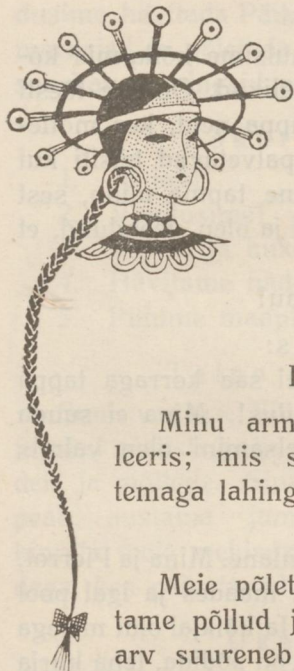
Aga ometi olen Teie vaenlane. Mina ja Pierrot, meie käisime juba paljudes maades ja igal pool lõime ühinguid sõja vastu. Ja kõikjal oldi meiega ühel arvamisel, et nii kole on sõdida, teha kurja ja valmistada kannatusi inimestele.

P i e r r o t:

Mõtlege, Teie vahvate sõdurite hulgast on paljudki jätnud koju emad, naised ja lapsed. Mis saab neist, kui Teie tulete koju ja Teiega pool Teie sõdureist?

I s õ d u r:

Mul jäi vana emake. Temal tuleb hakata kerjama.

II sõdur:

Mind ootab mõrsja.
Ta nii väga armastab
mind ja nuttis, kui ma
läksin.

III sõdur:

Minu lapsed surevad
nälga, kui ma ei tule
tagasi.

IV sõdur:

Minu armsam vend on vaenlaste
leeris; mis saab, kui meie kohtame
temaga lahingus?

V sõdur:

Meie põletame asundused ja hävi-
tame põllud ja näljaste ning õnnetute
arv suureneb maailmas.

VI sõdur:

Ma arvasin, et minnes sõtta, toimin juma-
laile meelepäraselt . . .

Prints:

Oodake, oodake . . . Kõik korraga, ma ei
jõua mõista. Vanake ütles, et päike annab kõi-
gile elu, aga mina tahtsin seda võtta . . . Ja
see kaunis võõramaalane nõudis, et mina tema

tapaksin . . . Aga selgub, et minu sõdurid üldse ei soovi tapelda . . . Kuis siis nii, kas meie tõesti olime ebaõiged? (Üksiklasele) Oh, püha isa, õpeta mind, kuis olla!

Üksiklane:
(osutades Ly'le)

Õpi temalt. Tema õpetab Sind armastama.

Prints:

Jah, see on tõsi. Teda nähes tundsin, kuis kõik sai ilusamaks kui oli. Mina ei saaks valmistada temale paha ja tunnen, et praegu mina ei suudaks tappa. (Lyle) Oh, kaunis võõramaalane, õpeta mind ja ühes Sinuga läheme meie kõigisse maadesse lepitama naabreid, kaotama sõda, õpetama inimesi armastama üksteist!

Sõdurid:

1. Jääge meie juure!
2. Meiega!

3. Ärge jätke meid üksi!

4. Meie ei sõdi enam!

Ly:

Mina... mina ei või. Kuidas siis Pierrot?...
Kuis jätan tema... Pean sõitma temaga teis-
tesse maadesse...

Pierrot:

Ly... Ei suuda kujutella, et Teie ei ole
minuga!.. Ei, eemale nõrkus! Kõige enne
olgu meie ülesanne. Teie täidate seda siin koos
printsiga aga mina... mina lähen edesi...
üksinda. (Katab näo kätega ja läheb).

Sõdurid:

(laulavad)

Ei me' lähe sõdima:

Lähme templeid ehtima.

Meil on paradiisimaa.

Päike soojendab põlde, puid,

Soojendab laia oru ra'a,

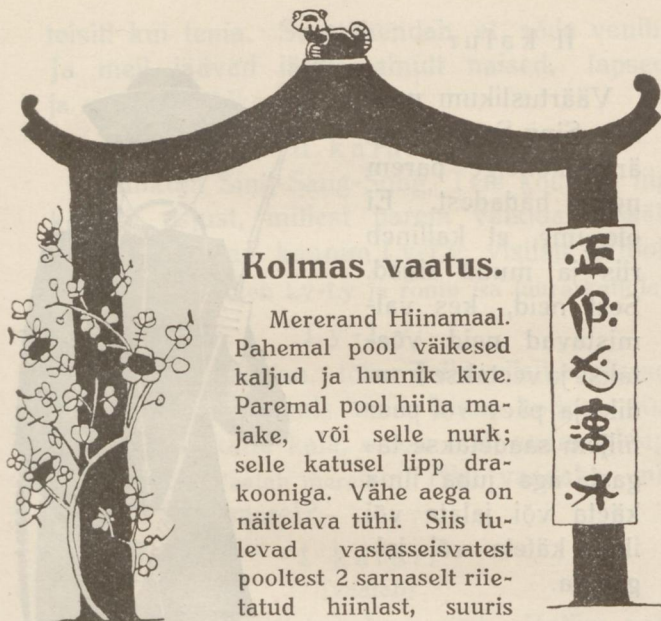
Elevante kartmatuid.

Üksiklane:

(tõstab käed nagu õnnistades minejaid).

Eesriie.

Kolmas vaatus.

Mererand Hiinamaal. Pahemal pool väikesed kaljud ja hunnik kive. Parem pool hiina majake, või selle nurk; selle katusel lipp draakooniga. Vähe aega on näitelava tühi. Siis tulevad vastasseisvatest pooltest 2 sarnaselt riietatud hiinlast, suuris õlgkübarais, õngedega.

Nemad ruttavad üksteisele vastu ja kohates keset lava kükatavad üksteise juure. Selle järele jätkavad oma teed. Üks neist ronib kaljule, teine kividele ja mõlemad heidavad õnged. Laval lähevad mööda hiinlannad varjudega, hiina lapsed ja kõik kükatavad üksteisele tervituseks.

I kalur:

Oh, kõrgeauline naaber Pang-Ping-Pong, millised hirmsad ajad on saabund. Mis teeb see sõda! Riisi hind on tõusnud 10-kordseks ja kõneldakse, et tõusvat veelgi.

II kalur:

Väärtuslikum naaber Sing-Sang-Song, ärge kõnelge parem neist hädadest. Ei ole ime, et kallineb riis ja muud ained. Sest neid, kes valmistavad neid, võetakse ja veetakse frondile ja päev või paar hiljem saadetakse tagasi, aga juba ilma käeta või jalata või ilma käteta või jalgadeta.

I kalur:

Meeldivam Pang-Ping-Pong, kõnelete sügavamalt. On võimata töötada käteta ja jalgadeta. Räägitakse, et kindral Tra-Ta-Tang on vandund lüüa pääd otsast kõigil, kes mõtlevad

teisiti kui tema. See tähendab, et sõda venib. Ja meil jäävad järele ainult naised, lapsed ja meeste tükikesed.

II kalur:

Aulikum Sing-Sang-Song, Teie kõnelete liig kõvasti asjust, millest parem vaikida. Säält tuleb Teie tütar, kaunim Ly-Ly, vististe ta toob Teile eine. (Tuleb Ly-Ly ja ronib isa juure kaljule).

Ly - Ly:

Minu armas isa, tõin Teile riisikoogikese. See on viimane, mis meil leidus kodus. Kui Teie ei saa kätte kala, ei ole meil enam midagi süüa! . . . (Vaatab merele). Ah, vaadake, mis mustab sääl merel?

I kalur:

(vaatab)

See on vististi veealune paat. Kallim naaber, vaadake, veealune paat.

II kalur:

Ja kindlasti vaenulik, armsam sõber. Kohe algab segadus, laskmine ja meie ei püüdnud ühtegi kala ja istume näljas, kui ainult jääme terveks!

I kalur:

Vaja kohe siia kutsuda sõdurid . . . Hei, siia! . . . Vaenlased . . .

(Laval jooksevad hiinlased. Tulevad väikeste sam-mudega joostes sõdurid, kes laulavad):

Si-fu-tšu če-san-čei
 Torman pääle, hüüan hei,
 Juba veereb õlult pää.
 Drakoonid ja need trummid
 Hävitavad säädusnormid,
 Õigusi ei nemad tea.

Si-fu-tšu, če-san-čei Tor-man pea-le, hüü-an hei!
 ju-ba ve-er-eb õ-lult pea. Dra-koon-id ja need trumm-id hä-vi-te-vad säe-dus-norm-id,
 õi-gu-si ei ne-mad tea. Si-fu-tšu, če-san-čei. Tor-man pea-le,
 hüü-an hei! ju-ba ve-er-eb õ-lult pea. Dra-koon-id ja need trumm-id hä-vi-ta-vad
 säe-dus-norm-id, õi-gu-si ei ne-mad tea. Si-fu-tšu, če-san-čei. Tor-man pea-le, hüü-an hei!

(Sõdurid asenduvad näoga kalda poole, rühmadena jaotudes kivide juure).

I sõdur:

Noh, see pole sugugi veealune paat.

II sõdur:

See on midagi muud...

III sõdur:

Võib olla on see mingi uus leiutis tapmiseks.

IV sõdur:

See on valaskala.

V sõdur:

Nüüd on näha, et see on valaskala.

VI sõdur:

Ja temal on pääl midagi valget.

VII sõdur:

See on inimene.

(Ilmub valaskala ja tema seljas Pierrot. Valaskala ujub kaldale, Pierrot maabub tema seljast).

I sõdur:

Tervitus Teile, kõrgesti austatud vööramaalane (kükatab). Kas ei suvatseks Teie ütelda, kes olete, milleks tulite siia ja näidata omad paberid.

Pierrot:

Paberid? Millised paberid? Mul ei ole pabereid... Olen Pierrot ja tulin siia veenma Teid, et on tarvilik lõpetada sõda.

II sõdur:

Ta tuli vististi põhja provintsidest, et teha meiega rahu.

III sõdur:

Kas tõesti tuleb rahu? Küll oleks õnn!

Hääli hiinlaste hulgast:

1. Rahu!
2. Kuulete, praegu hakatakse rahu tegema.
3. Lõpp sõjale!
4. Hurraa!

I sõdur:

Oodake, miski ei ole siin korras. (Pierrot'le) Üli-väärtuslikum delegaat, kes volitas Teid kõnelema rahust?

Pierrot:

Mind saatis meie ühing, sõja kaotamise ühing. Meie ühes Lyga olime Aafrikas ja Indias ja igalpool asutasime rahuühinguid.

IV sõdur:

Mulle näib, et see mölder on lihtsalt välisriigi salakuulaja.

I sõdur:

Võib olla, et on nii. Vaja viia ta kindrali juure. No, aga sellega on jutud lühikesed — pää maha ja lõpp. (Södureile) Noh, võtke ta.

Ly-Ly:

(jookseb juure).

Ei, ei! Ärge viige teda tapmisele. Vaadake, milline suursugune nägu on temal. Ta pole sugugi salakuulaja sarnane. Ja ta tuli ju, et lõpetada sõda.

Pierrot:

Kelle hääl see on? Ja näojooned? Just kui minu Ly.

Ly-Ly:

Jah, aga mind kutsutakse Ly-Ly. Teie hääldate ainult valesi. Kuis tunnete Teie mind? Mulle näib ka, et tunnen Teid ja Teie meeldite mulle.

Ma ei jäta Teid. Ma aitan Teid Teie suur-suguses töös.

I sõdur:

Noh, mida lobiseda. Lähme kindrali juure.

(Seltskond suundub hiina majakesele, paremal. Sellest ilmub kindral, kellele raporteerib sõdur).

Sõdur:

Teie kõrgeausus, meie tööme... .

Kindral:

Mis?

Sõdur:

Meie tööme naljaka isiku.

Kindral:

Ah?

Sõdur:

See inimene jõudis siia valaskalal ja räägib rahust

Kindral:

Kus ta on?

Sõdur:

Vaat' siin, Teie kõrgeausus.

Kindral:

Kes kõneleb rahust, kui meie lõuna-hiinlased ei ole veel võitnud väärtusetuid põhja-hiinlasi.

Pierrot:

Teie kõrgeausus, lubage...

Kindral:

(koleda häälega)

Ah? Mis?

Pierrot:

Miks Teie sõdite, Teie kõrgeausus?

Kindral:

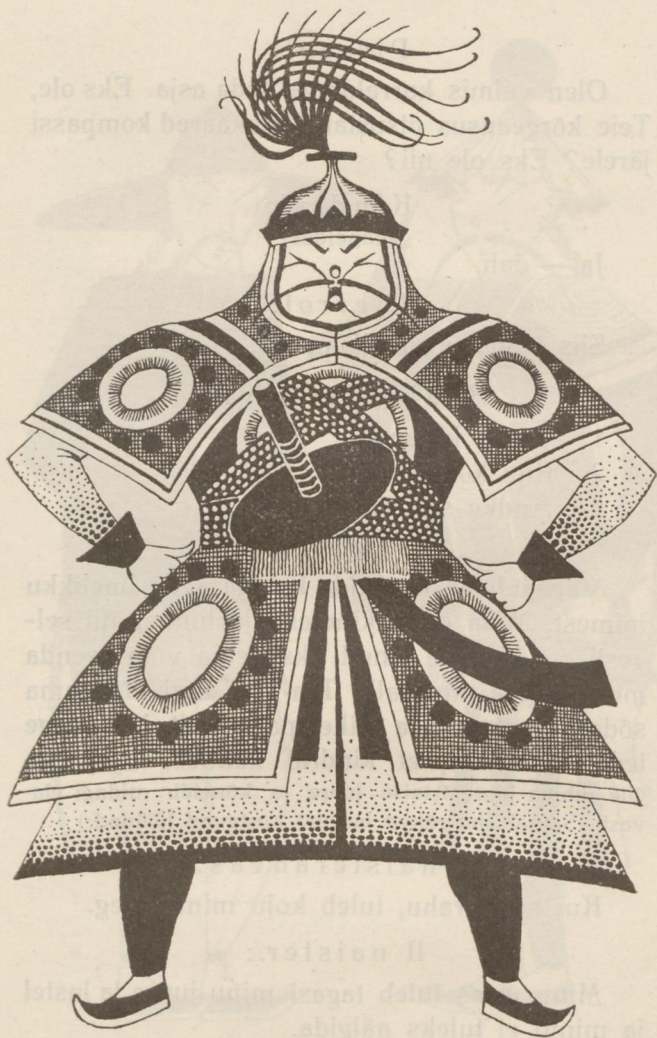
Miks? Sellepärast, et meie oleme lõuna-hiinlased ja nemad on põhja-hiinlased. On vist selge?

Pierrot:

Sel juhul on väga kerge lõpetada sõda.

Kindral:

Lõpetada? Aga meie lõunalased võime lõpetada sõja ainult siis kui oleme põhjapool.

Pierrot:

Olen valmis korraldama seda asja. Eks ole, Teie kõrgeausus otsustate ilmakaared kompassi järele? Eks ole nii?

Kindral:

(kaheldes)

Ja — jah.

Pierrot:

Siis toodagu siia kompass.

Hääli rahva hulgast:

1. Tooge kiiremini.
2. Kus kompass?
3. Andke see siia.

Ly-ly:

Vägaaulised naabrid, kuulge seda imelikku inimest. Mina usun kindlasti ja tunnen nii selgesti, ei tema ja ainult üksi tema võib veenda meie vahva kindrali Tra-Ta-Tangi lõpetama sõda. Kuulge teda tähelepanelikult ja toetage teda, kui näete, et kindral kahtleb. (Ly-ly käib ühe rühma juurest teise juure ja kõneleb midagi elavasti. Samal ajal rahva hulgast kostavad hüüded:)

I naisterahvas:

Kui tuleb rahu, tuleb koju minu poeg.

II naister.:

Minu mees tuleb tagasi minu juure ja lastel ja minul ei tuleks nälgida.

III naister.:

Minu vend oleks jälle kodus ja meie ühes temaga hoolitseksime haiget isa ja ema.

I sõdur:

Eh, kui oleks rahu, söidaksin kiiremini koju.

II sõdur:

Meie maja on hoopis lagunend. Ma ei saa seda parandada siin istudes.

I hiinlane:

Võiks jälle elada, kartmatult, et sind homme võiakse tappa.

(Sel ajal tuuakse suur kompass ja pannakse Pierrot' ja kindrali vahele).

Ly-ly:

(Lähenedes Pierrot'le)

Olge mehine, õilis külaline. Sundige kindrali ainult vähegi kahtlema ja siis rahvas toetab teid. Kõik on nii kurnatud sõjast. Olge julge!

Pierrot:

Täna, Ly-ly. Raskel silmapilgul kinnitate minu otsust. Teie aitate minule võidelda suure asja eest. (Kindralile). Teie kõrgeausus suvatsesite ütelda, et lõpetate sõja, nii pea kui osutute põhjapool. Näete, siin on põhi ja siin on Teie vaenlased. Nüüd mina pöoran kasti ja Teie näete, et säääl ei ole enam kirjutatud põhi vaid lõuna, säääl (osutab) on vaenlased, ja, tähendab, meie oleme põhjapool.

Kindral:

Ja-jah. . . Kuis siis nii? Meie oleme põhjapool. . .

Hääli:

1. Hurraa, meie oleme põhjapool.
2. Lõpp sõjale!
3. Meie kindral teeb rahu!
4. Tema ütles, et meie oleme põhjapool.
5. Tähendab, et sõda ei tule enam.
6. Hurraa, võit. Hurraa!

Kindral:

Lubage. . . kas teie ei taha sõdida?

Hääli:

1. Ei, ei.
2. Küllalt.
3. Ei taha.
4. Kunagi ei sõdi enam.

Kindral:

Noh, kui teie ei taha, mis siis teha, ei saa
ju mina ometi sõdida üksi. (Mõtetes) Noh,
mis meie siis hakkame tegema?

Kõik laulavad:

Teega on ju kuulus Hiina.
Heida vaen ja kohe täna
Põhi, lõuna — lepi. Siis
Laternad me valgustame.
Eineks oad ja ka riis'
Lastele me valmistame.

1. Tee - ga on ju ku - lus Hi - na. Hei - da vaen ja co - -
- he tä - na. Põ - hi lõu - na le - pi siis, põ - hi lõuna le - pi siis

Eesriie.

Epiloog-apoteoos.

Näitelava täis valgust. Enne eesriide tõusu ja vähe aega pärast selle tõusu — pidulik muusika (näiteks: „Palvetajate koor, Tannhäuserist“ või muud). Keskel pjestaalil — Rahuingel.

Tema ümber rühmitused näidendi tegelasist, elavad pildid sümboolse sisuga, näit.: „Töö“ (sepp alasi ees, mille juures maas kimp mõõku), „Tehnika“ (noormees joonestustega, lähedal hammasrattad või muud sümboolid), „Sport“ (poiss ja tüdruk lahtistes särkides, lühikestes sokkides, käes tennisreketid), „Kunst“ (9 muusi), „Teadus“ (vanake gloobusega. Tema juures lapsed ja noormees). Pahemal pool — mängumaja, selle ümber nukud ja sõdurid. Parem pool — hiinamajake. Edasi mõned palmid. Soovitav võimalikult palju inimesi, kes riietatud mitmesuguste rahvuste rahvusriietesse.

E m a :

Näete, lapsed, Rahuingel õnnistab rahvaste õitsengut ja vendlust. Kuidas teie arvate, mis oleks vaja, et see sünniks tõeliselt nüüd varsti.

M a i m u :

On vaja, et poisid ei mängiks enam sõda.

I l m a r :

No meie Ennoga juba ei hakka enam sõdima. Ja ei otsusta ka oma vaielusi kakelustega.

E n n o :

Ja veel, lastel ei peaks enam olema sõjalisi mänguasju. Vaja asutada laste ühing, kes lubaksid loobuda kingitustist, kui need on sõjalised mänguasjad. Ärgu olgu enam sõdurikesi, kahureid, püsse. Meie ei võta enam vastu sarnaseid kanne. Ja kui meid saab palju, siis juba keegi ei hakka enam neid valmistama ega müüma.

E m a :

Õige, lapsed. On tarvis, et igaüks, nimelt igaüks kinnitaks enesele ja teistele, et ei tohi olla sõda, isegi mängusõda. Ärgu olgu inimestel isegi mõtet sellest.

M a i m u :

Emake, aga kes sääl seisab, toetudes vasarale?

I l m a r :

Kas sa ei näe, et see on sepp. Näe, ka alas on tema ees.

E m a :

See on „Töö“, lapsukesed. See suur töö, millele inimesed pühendavad oma paremad jõud. Nad purustavad mõõgad ja taovad need atradeks. Tapariistadest nad valmistavad rahulikliku õitsengu tööriistu. Tööga inimesed täiendavad ennast ja ümbritsevad elu. Säärane töö toob õnne.

E n n o :

Aga kes on see vanake gloobusega ja tema ümber lapsed ja noormees?

E m a :

See on õpetlane, kes ei teeni tapmise teadust. Tema annab oma jõu ja teadmised lastele ja noorsoole, avastades nende ees Maailma määratud saladusi.

I l m a r :

Aga, vaata, see joonestustega?

E m a :

See on insener. Tema on „Tehnika“ teenistuses. Tema ei mõtle uute surmatoojate masinate kallal, vaid leiutab masinaid, mis kergendaksid inimeste tööd ja elu.

M a i m u :

Aga need tütarlapsed. Kes on need?

E m a :

Need on 9 muusi. Nemad vaimustavad mitmesuguseid kunsti harusid. Nemad toovad endaga inimesele puhast rõõmu, ülendades ja suursugustades teda. Aga see on „Sport“ — terve ajaviide, rõõmustav puhkus, mis kinnitab ja tiivustab keha ja vaimu. Lapsed! Töö, Teadus, Tehnika, Sport ja Kunstid on need, millele inimesed pühendavad kõik omad parimad jõud, selle asemel, et kulutada neid hullumeelselt vägivallaks ja tapmisteks. Rahuingel õnnistab tervet maailma ja saabub õnne kuldne ajajärk. Kõik rahvad ulatavad üksteisele käed ja moodustavad vennaliku ringi ümber maa.

M a i m u :

Ah, kui ilus! Emake, seal on nii hää. Kas võiksime ka meie minna nende juure?

E m a :

Muidugi, minge Rahu peole. Rõõmustage!
Laulge!

(Terve näitelava laulab indude rahulaulu. Indude rahulaulu laulmisel indude rongikäik läheb üle lava oma koh-tadele. Indu tütarlaste tants. Siis charlestoni helidel ilmuvad neegrid, tantsivad ja lauldakse neegrite rahulaulu. Edasi järgneb hiinlaste rahulaul ja hiinlannade tants. Pääle selle on võimalikud igasuguseid rahva-tantse, balleti ettekan-deid solistide, gruppide või parem kõigi laval-olijate poolt. Balleti osa lõpul juuresolijad räägi-vad ühe rea kaupa järg-nevast luuletisest, mille juures hääled kostavad mitmesugustest lava nurkadest.)

Meie lumekörve väl-
jalt;
Meie soodest, metsa-
varjust;
Meie laia laane tee-
delt;
Meie mere laine har-
jalt;

Legendikult, mägedest;
Meie mahajäetud rajalt;
Meie rändajate telgist;
Korraldatud perekonnast;
Kuulsusrikkast päälinnast;
Meie keiserlikust kojast.
Kes meist kelgul, kes meist koogil,
Metsalisel, või ka jalgsi
Mööda hiiglapikki maanteid.

Pierrot:

Saates taeva härdaid palveid.
Tüüri taga unes, ilmsi.

Ly-Ly:

Meie põhjast, meie lõunast,
Meie kõigist ilmaäärtest.
Hoides kinni sõbral kätest
Loome sõõri ümber ilma,
Laulu kaugel kuuleme.

Kõik laulavad:

Rahulaul.

Oh tule Rahuingel,
Maad linna valgusta,
Too rõõmu meie hingil'
Töö-õnne lauluga.

Su süütu naer nüüd viigu
Siit sõjad kaugele.

Meil anna puhas mõte,
Hääd uned kõigile.

Sest seda rahvajuhid
Ju lootes paluvad,
Et valitseks sääl rahu,
Kus rahvad asuvad.

1. Oh tu - le, Ra - hu - - in - gel, maad, linna valgus - ta; too ra - hu mei - l
hin - gel, töö - or - re lau - lu - ga Sa süntu naur nüüd ri - gu siit sõ - jad kange -
4. Meil anna pu - has mõ - te, hääd u - ned kõi - gi - le

(Osavõtjad moodustavad rongikäigu, kelle ette asuvad Pierrot ja Ly-ly. Rongikäik lahkub piduliku marsi helide saatel lavalt ja läheb läbi vaatajate ruumi).

Eesriie.

Märkusi lavastuseks.

Näidendi ülesanne — anda lastele võimalus elada, olgugi lühikest aega, rahu ideedega. Selle ülesande täitmist ei tohi segada mitmesugused takistused, mis näivad esimesel silmapilgul kõrvaldamatuina.

Kus on näitelava? Kust saada tarvilikud dekoratsioonid? Kostüümid?

Need ja neile sarnased küsimused kaotavad oma teravuse, kui nende lahendamisel püüda heita kõrvale sisse juurdunud teatrilised eelarvamused ja läheneda küsimusele laste vaatekohast.

Tuletame meele, et laste mäng, umbes seitsmenda eluaastast alates, on pidev dramatiseerimine, püüdmine muutuda selleks või teiseks olevuseks, luua mingi kuju ja elada selle elu. Ja selle oma igapäevase tungi teostamisel lapsed võivad imeväärilise kerguse ja osavusega igasugused takistused.

Kujutatava ja kujutluse väike detail, mis sagedasti väga nõrgalt tuletab meele päris kuju, annab neile võimaluse kõige täielikumaks ja sügavamaks elamuseks.

Lapsed suudavad, imestusväärilise jõu ja selgusega, loovalt kujundada ümbrust, vastavalt silmapilgu nõuetele. Selle juures vajavad nad kõiksugu aksessuaaridest minimumi. See seesmiste elamuste sõltumatus välisest hoidub neil veel mitmed aastad.

Rahuldudes antud detailiga, lapsed ei tunne mingit vajadust näitelava järele. Neile ei ole tarvilikud küljekulissid, nemad rahelduvad täiesti tingitud dekoratsiooniga või ainult tagumise fooniga.

Sellised lavastused, kus ühetooniliselt värvitud riidest fooniga laval on sissesäädest ainult üksik joon, näiteks põlev lamp abažuuriga või, nagu see sagedasti kasutatakse kinolavastusis, vaatleja suurima pingutuse momendil, näidatakse temale ekraanil ainult jalgu või isegi jalgade jälgi niiskel liival, jätavad ka palju suurema mulje täiskasvanuile. Fantaasia täiendab erilisel heledasti ja elavalt kõik muu, täites kujutelma selliste detailipeensustega, milliseid ei saaks kunagi anda näitelavalt.

Siin aga tekivad nad kergesti, kui vaatleja enese vahenditult elamused, tehes ta loomisakti kaastegelaseks.,

Kõik üteldu on veel rohkem maksev laste kohta nende elava, liikuva, äärmiselt painduva ja kergesti ärritatava fantaasiaga. Nende pideva loomishooga, mis ergutab neid väsimatult mängima.

Nii selle näidendi lavastamisel algkooli õpilastega, neegrid olid rietatud mustadesse supelusülikondadesse. Viimased tõmmati lastele hariliku riituse pääle. Puusade ümber pandi väike värvilisest paberist kuueke. Seal, tantsu ajal, üks neegreist kaotab vöö ja kuueke langeb põrandale. Oli vaja näha poisikese (12—13 a.) kohmetust, tundes enda paljastatuna sadade vaatlejate ees. Tema kadus silmapilkselt lavalt, olgugi et oli rietatud kaks korda põhjalikumalt kui harilikul ajal.

Ja nii, võttes arvesse mitte ainult päalesunnitud vajadust, maaelu tingimusi, vaid tingitud lavastuse kindlat väärtust, püüame kohandada antud kooli olukorrale.

Pole sündsat ruumi, pole lava?

Aga millest on siis halb grupp kive karjamaal, metsatukk, org maalilise põõsastikuga?

Need on samad kohad, kus lapsed mängivad harilikult, see on sama ümbrus mis võimaldab neile elada üle imeväärsemaid seiklusi tundmatuil, kaugeil mail. Ja kui sellele foonile lisada mõned üksikasjad, näit. kaks-

kolm joonistatud või paberist valmistatud palmi, kivide keskele, lapsed-näitlejad kui ka vaatlejad tunnevad en-
nast olevat kantud lõputa kõrve keskpaika, selle tulise, põletava liivaga.

Kust hankida kaamel?

Kui tema tervikuna joonistamine on raskendatud, nagu joonisel (lhk. 27), siis võib näidata teda lamamas kivi varjus, mille tagant paistaks ainult ta pea. Sama on maksev ka elevandist (lhk. 39), kuigi kaks last, kaetud halli vaibaga, millele ömmeldud suured kõrvad ja pehme lont, võivad teda kujundada eriti elavasti iseenda ja oma seltsiliste suurimaks vaimustuseks.

Sel kujul näidend oleks lastele kevadiste mängude esemeks metsaveerul või mujal kooli ümbruses, oleks koolipeo teemaks vabas looduses.

Vaatleme nüüd üksikasjaliselt näidendi dekoratsioone, rekvisiite ja kostüüme.

Proloog.

I pilt.

Vajalised: laud ja kaks tooli, pingike ja mõned nukud. Tegevus võib sündida eesriide foonil, või lihtsamal juhul kahe-kolme kokkuömmeldud voodilina foonil.

II pilt.

Sama foon. Tegelased on riietatud tinasõdurite ja nukkude kostüümidesse.

Pole kahtlust, et poisid saavad toime sõdurite kostüümidega kergesti ja loomulikult. Tähtsamaiks on relvastus, päakatted ja vööd. Nukkude kostüümidest on vaevalt midagi ütelda — suured värviküllased paelad ja eredad põllekesed etendavad ise oma osa. Pierrot' kostüüm (lhk. 13) koostub valgetest pükstest ja valgest pluusist hiigla tops-nööpidega värvilisest paberist. Kae-

lus ja manšetid samasugusest musta värvi paberist. Pääs must mütsike, valmistatud sukast, õhukese sule või topsuga.

I v a a t u s.

Kaks-kolm palmi joonistatud või värvilisest paberist valmistatud. Kivid.

Kui näidendit etendatakse kinnises ruumis, siis linale peegeldatud nõialaternapilt võib olla tagumiseks dekoratsiooniks.

Kostüümid: — neegrid on riidetud, nagu juba ülal üteldud, supeltrikoodesse millele sukad külge õmmeldud käte ja jalgade tarvis. Kael on ehitud papist õlapäälsetega ja helmestega, puusade ümber värvilisest paberist kuuekesed, kuldsed võrud kätel ja jalgadel, pääs jaanalinnu suled. Viimaseid on hõlbus valmistada harielikust kirjapaberist, mille ääred lõigatud ahtakesteks ribadeks. Võib ka võtta ehtsad kanasuled, värvida nad eredaks ja õmmelda ümber pää seotavale paelale.

Säärane pääehe võimaldab loobuda parukaist.

Näod värvitakse põletatud korgiga.

Mis puutub üldse naegrite riituse värvi, siis peab selle kohta ütleva järgmist:

Kostüümide üldised toonid heledad, kirjud. Värvid heledad, puhtad (näiteks: kollane, oranž, helepunane, heleroheline, helesinine);

eriti neegrikuninga kostüüm (lhk. 33): valged jaanalinnusuled pääs, heleroheline krae ja samavärvi kuueke ümber puusade; jakk — valge mustaga; mantel helesinine musta paelaga; vöö — kuld mustaga; kuldkäevõrud (kuldpaberist) kätel ja jalgadel;

samal joonisel (lhk. 33) kujutatul on kollane mütsike ja sama värvi kuueke; roosa krae; nooletupp ja selle rihm — helekollased; mustrid mustad; kuldsed brasletid; ei segaks ka kuldne ninarõngas;

neegril, mis kujutatud joonisel lhk 36 võiks olla oraanzpunane kübar, — mustade sulgedega; krae — kollane mustaga; kõrvaehded.

II vaatus.

Tagumine eesriie kujutab metsa või tõeline metsatukk on dekoratsiooni asemel. Siis võib esiplaanile soovikorral lisada mõnesugused fantastilised kasvud laiade lehtedega ja suurte heledate lilledega.

Elevandist on üteldud juba eelpool, see võib olla kas elevandi pää joonistatult, või ta tervikuna kahe inimese kujutatult.

Sõdurite riietus: valged püksid (alus), valged, võimalikult pikemad, särgid, võimalikult eredate, pikkade sallikujuliste laiade vöödega, mille otsad võib visata üle öla. Pääs turbanid keerutatud käterätist. Jalas värvilised, ülespidi ninadega, tuhvliid, õmmeldud papist ja kaetud värvilise paberiga. Relvastus: mõõgad, piigid, soovikorral kilbid. Vurrud ja habemed joonistatud põletatud korgiga.

Indude riietuse üldised toonid on kindlamad, värvid rahulikumad (näit.: helekollane, telliskivipunane, karmiin, kuldpruunid toonid, tumeroheline, mittehele tumesinine).

Printsi, relvuri ja päälikute kostüümid võivad teisest erineda suurema toredusega, näit. kullast plaatide, kettide või õlapaelte, raudriiete ja kiivrite näol, mis valmistatud papist ja vastavalt värvitud või kleebitud kuldpaperiga.

Eraldi printsi ülikond (joon. lhk. 43) võib olla säärane: valge riietus kuldpruuni mustriaga; pronksikarva õlapäälsed; terasmust kiiver ja raudriie; kuldne vöö; tumelillad kilbid puusadel ja samasugused püksid; kuldsed kingad.

Samal joonisel kujutatud indu sõduril on valge riie-
tus, terasmust kiiver ja raudriie; püksid tumeroheli-
sed, samuti ka vöö; kilp pronksikarva.

Indu ülikond (lhk. 47) — valge, lilla mustriga; tel-
liskivipunane päakate ja püksid; tumeroheline vöö.

Indu naiste kostüümid, kui neid on soovitatav esin-
dada apoteosis, tantsudes, võivad koosneda laiadest
pükstest, kergest plusist ja papist pääehtest.

Indu tantsijanna kostüüm (lhk. 67) võiks olla hele-
sinirohelist värvi; muster punane; ehted ja pääehe —
pronksikarva, vöö kuldne.

III v a a t u s.

Kivid. Kui võimalik siis hiina maja dekoratsioon
või vähemasti osa sellest, iseloomustava üleskeeratud
nurgaga. Võib piirduda väravaga, kahest postist, pai-
nutatud ristpalgiga mille ääred samuti käändud üles-
poole (joon. lhk. 49). Postidel võivad rippuda suured
plakatid hiina tähtedega või lehvida hiina lipud draa-
konide ja m. s. kujutistega.

Sääraseid „hiina“ joonistuste mudeleid saab tee-
pakkidelt.

Veidi raskem on asi hiina kostüümidega, kuid sini-
sed plusid ja püksid ühes paksust paberist kergesti
valmistatavate kübaratega, külgekõidetud vanadest suk-
kadest punutud patsiga, lahendavad hästi meeste kos-
tüümi küsimuse.

Naise kostüüm on veidi keerulisem. Vajalised on
värvilised halatid. Kuid ka siin aitavad asjale hästi
kaasa kübarad või soengud suurte pikkade nõeltega.

Hiina kostüümide üldiseks iseloomustuseks tuleb tä-
hendada, et neis domineerivad külmad toonid, näit : hele-
kollane — peaaegu roheline, vabarnaroosa, vabarna-
punane, siniroheline, indigo, kõik sinise varjundid,
sireli, lilla.

Üksikult joonistel kujutatud kostüümid võivad olla:
Hiinlasel (lhk. 50) tumesinine jakk; siniroheline kuub, tumerohelise mustriga; müts, püksid ja kingad — mustad

Hiinlannal (lhk. 54) sirelivärvi jakk lilla mustriga. Seelik must, tumepunase mustriga.

Kindrali ülikond (lhk. 57) on järgmine: terasmust kiiver vabarnapunase tutiga. Helevabarnapunane riie-tus; selle üle tume hall mantel, lillad kilbid õlgadel ja puusadel, helekollaste ringidega. Vöö — nahast; püksid ja varukate otsad — tumesinised; kingad mustad.

Hiinlane joon. (lhk. 59) on õlgkübaras. Temal on tumesinine jakk, helesinised püksid ja mustad kingad.

Hiina sõduril samal lhk. 59 on jakk tumeda indigo värvi. Pikuti — helesinine triip, tumesinisega keskel. Õlgadel ja rinnal punased ringid. Kuub helesinine tumedamate triipudega. Punased püksid. Helesinine kübar.

Hiinlannal lhk 60 on heleroosa pluus; krae ja varukad sinised.

Mis puutub **apoteoosisse**, siis avaneb fantaasiale kõige laiem võimalus kõigi kasutada olevate vahendite kasutamiseks.

Sümboolsed elavad pildid võivad olla soovi järele mitmekesised. Neid võib suurendada arvult, lisades juure pilte põllumehe elust nagu „Kündja“, „Kül-vaja“ j. n. e.

Maailma rahvaste rongikäikus on tähtis üldine mulje heledast, liikuvast inimeste kogust. Rahvuskostüümid võib asendada rahvuslippudega või lihtsalt lipukes-tega, mis valmistatud paberist. Võib ka ehitada värvi-lise auvärava rahvuslippudega, millisest läbi läheksid tegelased.

Kui näidend etendatakse kinnises ruumis ja näitelava on väike, siis osavõtjad võivad rongikäiguna minna läbi vaatajate ruumi näitelavale ja tagasi.

Üldisena näitena võib märkida, et dekoratsioonid ja kostüümid võib väga kergesti värvida harilikude värvidega, milliseid saab osta lähemast värvi-poest. Need sulatatakse vedela liimiga ja kantakse paberile või riidele laiade pintsli-tõmmetega.

Üldiselt ei tule **unustada pääsihti** — laste viibimist näidendi ideede piirkonnas.

Vastavalt sellele tuleb anda võimalikult palju ruumi laste loominguks. Las' lapsed võimalust mööda ise jaotavad osad, kaaluvad ümbruse, dekoratsioonid, ise töötavad nende ja kostüümide valmistamisel. Vaja ainult aidata neid, vähe juhtida ja nad elavad rahu ja rahvaste vendluse ideedega.

Ensti Öpeltate Lilla kirjastuse liikund

NOOTSOORAMATUD

Jutokirjastik

Arv	Pealkiri	Hind
90	1. J. K. ...	100
91	2. J. K. ...	100
92	3. J. K. ...	100
93	4. J. K. ...	100
94	5. J. K. ...	100
95	6. J. K. ...	100
96	7. J. K. ...	100
97	8. J. K. ...	100
98	9. J. K. ...	100
99	10. J. K. ...	100

Reisivõetete kirjastik

90	1. J. K. ...	100
91	2. J. K. ...	100

Populaarseadustik kirjastik

90	1. J. K. ...	100
----	--------------	-----

Kirjastik

90	1. J. K. ...	100
91	2. J. K. ...	100
92	3. J. K. ...	100

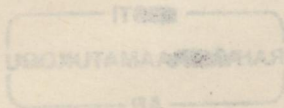
„Nooranna“ albumid

90	1. J. K. ...	100
----	--------------	-----

„Nooranna“ aastakäigud

90	1. J. K. ...	100
91	2. J. K. ...	100
92	3. J. K. ...	100

Ensti Kirjastus, Kirjastuse 21, Telefon 44-43

Eesti Õpetajate Liidu kirjastusel ilmud noorsooraamatud.

Jutukirjastik.

Nr. 1.	Ch. Dickens: Kilk koldel	Hind 100 senti
Nr. 2.	Jack London: Põlev laev	" 25 "
Nr. 3.	K. Hänninen: Jäämere kangelane	" 100 "
Nr. 4.	J. Parijõgi: Laevapoisi pävivilt	" 100 "
Nr. 5.	H. Conan Doyle: Kuidas brigader tappis rebase	" 25 "
Nr. 6.	H. Conan Doyle: Kuidas brigader päästis sõjaväe	" 25 "
Nr. 7.	H. Conan Doyle: Kuidas brigader vallutas Saragossa	" 25 "
Nr. 8.	H. Conan Doyle: Lugu üheksast preisi ratsaväelasest	" 25 "
Nr. 9.	H. Conan Doyle: Brigaderi viimne seiklus	" 25 "
Nr. 10.	Anna Brigader: Põialpoiss	" 50 "
Nr. 11.	Jack London: Pagan Otoo	" 25 "
Nr. 12.	H. Chamisso: Peeter Shlemiil	" 50 "
Nr. 13.	Anni Swan: Olli elukool	" 150 "
Nr. 14.	J. Akuraters: Sulaspoisi suvi	" 75 "
Nr. 15.	M. Janson: Rahuingel	" 100 "

Reisivestete kirjastik.

Nr. 1.	J. Parijõgi: Soome	Hind 75 senti
Nr. 2.	J. Parijõgi: Kevad kutsub	" 100 "

Populaarteaduslik kirjastik.

Nr. 1.	Sven Hedin: Uue maailma avastuslugu	Hind 75 senti.
--------	--	----------------

Elulookirjastik.

Nr. 1.	M. Laarman: Tizian	Hind 25 senti
Nr. 2.	M. Laarman: Rembrandt	" 25 "
Nr. 3.	E. Martinson: Beethoven	" 50 "

„Noorusmaa“ albumid.

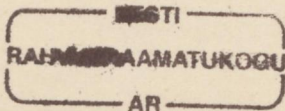
„Noorusmaa“ jõulualbum 1925. a.	Hind 30 senti
„Noorusmaa“ jõulualbum 1929. a.	" 100 "

„Noorusmaa“ aastakäigud.

„Noorusmaa“ 1926. aastakäik I pool	Hind 100 senti
" " " II "	" 200 "
" 1927. " I "	" 200 "
" " " II "	" 200 "
" 1928. "	" 250 "

Ladu: Tallinnas, Rataskaevu 22. Telefon 14-63.

Ar 930
Janson

23.762

40. —

Ar 930
Janson

Hind 1 kr.